

У Х В А Л А
ПЕРШОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Межебицького Максима Станіславовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень пункту 13 частини першої, частини третьої статті 309 Кримінального процесуального кодексу України

м. К и ї в
19 жовтня 2022 року
№ 144-1(II)/2022

Справа № 3-81/2021(191/21)

Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у складі:

Юровська Галина Валентинівна (голова засідання),
Мойсик Володимир Романович (доповідач),
Первомайський Олег Олексійович,

розглянула на засіданні питання щодо відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Межебицького Максима Станіславовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень пункту 13 частини першої, частини третьої статті 309 Кримінального процесуального кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Мойсика В.Р. та дослідивши матеріали справи, Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. Межебицький М.С. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність статтям 3, 8, 24, 41, 55, 129 Конституції

України (конституційність) положення пункту 13 частини першої, частини третьої статті 309 Кримінального процесуального кодексу України (далі – Кодекс) у частині заборони оскарження в апеляційному порядку ухвали слідчого судді про відмову у задоволенні клопотання про закриття кримінального провадження на підставі частини дев'ятої статті 284 Кодексу.

Частиною першою статті 309 Кодексу встановлено вичерпний перелік ухвал слідчого судді, які можуть бути оскаржені в апеляційному порядку під час досудового розслідування. Зокрема, згідно з пунктом 13 частини першої цієї статті Кодексу під час досудового розслідування в апеляційному порядку можуть бути оскаржені ухвали слідчого судді про закриття кримінального провадження на підставі частини дев'ятої статті 284 Кодексу (якщо закінчилися строки досудового розслідування з моменту внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань до дня повідомлення особі про підозру).

Відповідно до частини третьої статті 309 Кодексу скарги на інші ухвали слідчого судді оскарженню не підлягають і заперечення проти них можуть бути подані під час підготовчого провадження в суді.

Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів убачається таке.

Межебицький М.С. 21 грудня 2020 року звернувся до Обухівського районного суду Київської області з клопотанням про закриття кримінального провадження та скасування арешту майна, накладеного ухвалою слідчого судді Обухівського районного суду Київської області на земельну ділянку, у зв'язку із закінченням строку досудового розслідування.

Слідчий суддя Обухівського районного суду Київської області ухвалою від 28 грудня 2020 року у задоволенні клопотання про закриття провадження та скасування арешту майна відмовив.

Київський апеляційний суд ухвалою від 18 січня 2021 року відмовив у відкритті апеляційного провадження, оскільки скаргу подано на судові рішення, яке не підлягає оскарженню в апеляційному порядку.

Верховний Суд ухвалою від 17 лютого 2021 року також відмовив у відкритті касаційного провадження та підтвердив правильність висновків суду апеляційної інстанції.

Автор клопотання стверджує, що внаслідок застосування судами апеляційної та касаційної інстанцій оспорюваних положень Кодексу було порушено його конституційне право на судовий захист, складником якого є право на апеляційний перегляд справи, гарантоване пунктом 8 частини другої статті 129 Конституції України.

2. Розв'язуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

У Законі України „Про Конституційний Суд України“ встановлено, що конституційна скарга має містити обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55).

Обґрунтовуючи невідповідність оспорюваних положень Кодексу, суб'єкт права на конституційну скаргу цитує окремі приписи Конституції України, міжнародних актів, юридичні позиції Конституційного Суду України щодо права на апеляційний перегляд справи та зазначає, що „застосування оспорюваних положень судами, таким чином, що особи позбавлені права на апеляційний перегляд ухвал слідчих суддів про відмову у задоволенні клопотання про закриття кримінального провадження на підставі частини дев'ятої статті 284 Кодексу порушують конституційне право на судовий захист, складовою якого є право на апеляційний перегляд справи, гарантоване пунктом 8 статті 129 Конституції України“. Автор клопотання стверджує, що право на апеляційний перегляд є безумовним, а винятки з нього не можуть визначатися законом.

Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України дійшла висновку, що Межебицький М.С. виклав власне бачення пункту 8 частини другої статті 129 Конституції України та, стверджуючи про неконституційність оспорюваних положень Кодексу, фактично не погодився із законодавчим регулюванням питання щодо оскарження ухвали слідчого судді про відмову у задоволенні клопотання про закриття кримінального провадження на підставі частини дев'ятої статті 284 Кодексу, обмежився цитуванням норм Конституції України, законів України, юридичних позицій Конституційного Суду України, не обґрунтував взаємозв'язку між оспорюваними положеннями Кодексу та статтями Основного Закону України, наведеними в конституційній скарзі. Конституційний Суд України неодноразово зазначав, що цитування приписів Конституції України, наведення змісту положень законів України без аргументації невідповідності Конституції України оспорюваних положень не є обґрунтуванням тверджень щодо їх неконституційності (ухвали Великої палати Конституційного Суду України від 24 травня 2018 року № 23-у/2018, від 24 травня 2018 року № 24-у/2018, від 31 травня 2018 року № 27-у/2018, від 7 червня 2018 року № 34-у/2018).

Рішенням Конституційного Суду України від 17 березня 2020 року № 5-р/2020 також сформульовано юридичну позицію, за якою зазначений конституційний принцип не позбавляє законодавця повноваження передбачити можливість апеляційного оскарження будь-якого рішення, що його ухвалює суд під час розгляду справи, але не вирішує її по суті, або встановити обмеження чи заборону на оскарження в апеляційному порядку окремих процесуальних судових рішень, якими справа не вирішується по суті (абзац восьмий підпункту 2.2 пункту 2 мотивувальної частини).

Наведене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 62, 77, 86 Закону України „Про

Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Межебицького Максима Станіславовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень пункту 13 частини першої, частини третьої статті 309 Кримінального процесуального кодексу України на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Першої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ПЕРША КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**